

جمعیت و تنظیم خانواده

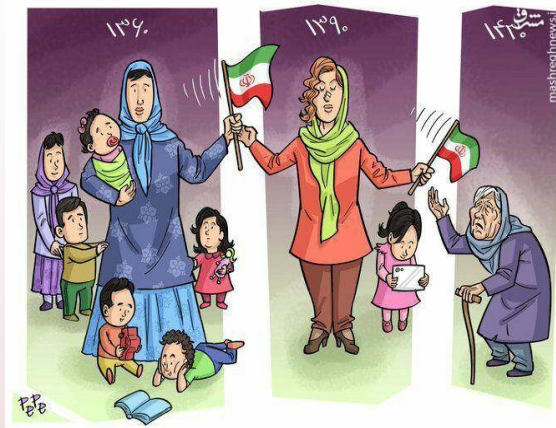

تهیه کننده : نرگس همتی (کارشناس پرستاری)
تأییدکنندگان :
سمیه قربانی (مدیر پرستاری)
خدیجه عباسی (سوپروایزر آموزشی)
تأییدکننده نهایی:

منبع : کتاب جمعیت و تنظیم خانواده
تالیف گنوش قوشچی 1399

پیامبر اکرم(ص):

خانه ای که کودک در آن نباشد برکت ندارد.

از چند سال قبل که زنگ هشدار جمعیتی در کشور به صدا درآمد همه مسئولان و خانواده ها را به فکر فرو برد چرا که سونامی سالخوردگی در راه است و در آینده ای نه چندان دور دیگر چیزی به نام دایی، عمو، خاله و یا عمه و فرزندان آنها وجود نخواهد داشت و یا آنقدر کم می شود که دیگر قابل دیدن نخواهد بود.

سازمان صدا و سیما در نخستین گام به سوی فرهنگ سازی برای افزایش جمعیت، باید با برگزاری همایش ها و نشست های علمی و تخصصی، مدیران گروه های برنامه ساز، تهیه کنندگان، کارگردانان و پژوهشگران و نویسندگان خود را در این زمینه توجیه کند و به پرسش ها و ابهام های آنها در این زمینه پاسخ دهد.

ج) زمینه سازی برای تسهیل شرایط ازدواج جوانان

برخی اقدام هایی که رسانه ملی در این زمینه میتواند انجام دهد به این شرح است:

- آثار فرهنگ سازی برای کاستن سطح توقع جوانان و خانواده های آنان
- پرهیز از نشان دادن بی دلیل خانه ها و زندگی های اشرافی و پرتجمل در برنامه های نمایشی
- برگزاری نشست های کارشناسی درباره دلایل و زمینه های بالا رفتن سن ازدواج
- برگزاری نشست های کارشناسی درباره پیامدهای بالا رفتن سن ازدواج
- پرهیز از به تصویر کشیدن زندگی زوج های جوانی که برخلاف بسیاری از همسران جوان، نخستین روزهای ازدواج خود را در کمال رفاه و آسایش و بی هیچ نگرانی مالی تجربه می کنند.
- ترویج قناعت و ساده زیستی و دوری از زیاده خواهی و تجمل گرایی، با بهره گیری از قالبهای اثرگذاری همچون فیلم ها و سریال های تلویزیونی

* آیا می دانید پنجره جمعیتی، دوره زمانی نسبتاً کوتاه از تحولات جمعیتی یک کشور است که در طول آن نسبت جمعیت در سنین فعالیت به حداکثر می رسد و نوعی ساختار جمعیتی مطلوب برای شتاب بخشیدن به رشد اقتصادی مهیا می شود؟

* آیا می دانید ایران در سال 1385 وارد پنجره جمعیتی شده است و این پنجره برای چهار دهه باز می ماند و حدود سال 1425 بسته می شود؟

بی شک همه ما اذعان داریم که کاهش جمعیت یعنی بحران در آینده و نچرخیدن چرخه پیشرفت در آینده زیرا نیروی انسانی به عنوان یکی از مهمترین رکن های پیشرفت و اقتدار هر کشوری محسوب می شوند؛ و اگر نباشد به حرکت درآوردن چرخ های توسعه نیز، با معضلات عدیده ای مواجه خواهد شد و این تهدید بزرگی در آینده محسوب خواهد شد.

کاریکاتورهایی از جنس تلنگر برای خداحافظی عمو، دایی، خاله و عمه از کودکان در سال های آینده. برای نسل ما، چیز غریبی نیست که توی یک خانه سی چهار نفر دور هم جمع شوند و همه شان با هم نسبت داشته باشند اما این صحنه، شاید برای نسلهای بعدی ما تبدیل بشود به آرزو.

بچه هایی که خواهر و برادر ندارند و بچه هایشان بی خاله و بی عمو و... می مانند! هنرمندان کاریکاتوریست در آثار هنری خود این فاجعه را به روی کاغذ آورده اند و از زوایای دید خود به آن نگاه کرده اند. این مسئله چنان مهم بود که مقام معظم رهبری در چند نوبت در بیانات خود نسبت به تغییر سیاست های جمعیتی و خطراتی که در پی می آورد هشدار دادند. ایشان در بخشی از بیاناتشان فرمودند: من معتقدم که کشور ما با امکاناتی که داریم می تواند صد و پنجاه میلیون نفر جمعیت داشته باشد. من معتقد به کثرت جمعیتیم .

روند پیر شدن جمعیت که در حال حاضر شتاب بیشتری پیدا کرده است اثرات نامطلوبی در حوزه های مختلف، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی به همراه دارد.

طبق نتایج مرکز پژوهش های سازمان صدا و سیما، در سالهای اخیر، چند رویداد مهم در عرصه بازنمایی خانواده در این رسانه رخ داده است:

- کوچک شدن بعد خانواده
- حذف کودک از موضوع داستان ها و برنامه های نمایشی
- حذف درگیری و اختلاف بچه ها از برنامه های نمایشی
- کاهش تعداد یا حذف کلی بستگان نسبی از فضای برنامه های نمایشی
- دکتر ابراهیم شفیعی سروستانی استاد حوزه و دانشگاه و مجری تدوین راهبردها و سیاست های جمعیتی صدا و سیما، راهبردها و سیاست هایی را پیشنهاد می کند که فرایند فرهنگ سازی صدا و سیما در بحث افزایش جمعیت سرعت یابد.

الف) افتناع مدیران و برنامه سازان رسانه ملی درباره سیاست جدید جمعیتی

بی تردید، مدیران و برنامه سازان رسانه ملی، آنگاه می توانند نقش خود را در زمینه فرهنگ سازی برای تحقق سیاست جمعیتی نظام اسلامی به خوبی ایفا کنند که خود درباره این سیاست جدید متقاعد شده و درباره آن به شناخت و باور قلبی رسیده باشند؛

ب) بهره گیری از رویکرد القای غیرمستقیم پیام

- آثار و پیامدهای نامطلوب پیر شدن جمعیت
- ضرورت وجود ارتباط های خویشاوندی (عمو، عمه، دایی، خاله) برای رشد عاطفی فرزندان
- جایگاه و نقش تعداد فرزندان در جامعه پذیری و توانمند شدن آنها برای مقابله با مسائل و مشکلات